

TERÖR SALDIRILARININ KAMU GÜVENLİĞİ REFORMLARINA ETKİSİ: 2013-2017 YILLARI ARASINDA TÜRKİYE'DE DÜZENLENEN İŞİD SALDIRILARI¹

THE EFFECT OF TERRORIST ATTACKS ON PUBLIC SECURITY REFORMS: BETWEEN THE YEARS 2013-2017 TERROR ATTACKS ORGANIZED BY ISIS IN TURKEY

Yüksek Lisans Öğrencisi Ümit SUBAŞI

İstanbul Aydın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler ve İstihbarat İncelemeleri Anabilim Dalı, umitsubasi@stu.aydin.edu.tr

İstanbul / Türkiye

ORCID: 0000-0002-7116-4286

ÖZET

Kamu güvenliğini tehdit eden unsurlardan birisi de terör saldırıdır. Devletler terör tehditlerine karşı kamu güvenliğinde istihbarat paylaşımını etkin kullanarak ve bu alanda çeşitli reformlar yaparak kamu güvenliğini etkin bir biçimde sürdürmeyi hedeflemektedir. Başlarda küçük ve bölgesel bir terör grubu olan fakat zamanla, Irak ve Suriye'deki kaos ortamından faydalanarak ciddi bir küresel tehdit haline gelen İŞİD (Irak ve Şam İslam Devleti), pek çok ülkede kanlı terör eylemi gerçekleştirmiştir. Örgüt, Türkiye'de de çok sayıda terör eylemi gerçekleştirmiş ve kamu güvenliğini tehdit etmiştir. Bu çalışmada, 2013-2017 yılları arasında örgütün Türkiye'de gerçekleştirdiği terör saldırıları ve bu saldırıların kamu güvenliğinde öncülük ettiği bazı reformlar tartışılmaktadır. Çalışmada şu tez savunulmaktadır: 2013-2017 yılları arasında Türkiye'deki İŞİD terör eylemleri, kamu güvenliğinde reform yapma ihtiyacı ortaya koymuş ve istihbaratın kamu güvenliğindeki önemini gözler önüne sermiştir. Çalışma ile terör saldırılarının kamu güvenliği reformlarıyla olan ilişkisini İŞİD'in Türkiye saldırıları ile göstermek amaçlanmaktadır. Çalışma kapsamında saldırılar kronolojik olarak ele alınmış ve literatür desteği ile içerik analizi metoduyla değerlendirilmiştir. Bu terör saldırılarının, Türkiye'deki etkileri ve kamu güvenliği reformlarına yansımaları ortaya konulmaya çalışılmıştır. Gerçekleştirilen terör saldırılarının, Türkiye'nin kamu güvenliği reformlarında özellikle istihbarat paylaşımı ve koordinasyonu alanında etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: İŞİD, Kamu Güvenliği, Türkiye'deki Terör Saldırıları, İstihbarat

1 Bu makale Ümit SUBAŞI tarafından yazılmış Kamu Güvenliğinin Sağlanmasında İstihbaratın Yeri ve Önemi: 2013-2019 Yılları Arasında Türkiye'deki İŞİD Saldırıları ve Bu Süreçteki Reformların Etkisi isimli yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

ABSTRACT

One of the factors that threaten public security is terrorist attacks. States aim to maintain public security effectively by effectively using intelligence sharing in public security against terrorist threats and by making various reforms in this field. ISIS (Islamic State of Iraq and Syria), which was initially a small and regional terrorist group but gradually became a serious global threat by taking advantage of the chaos in Iraq and Syria, has committed bloody terrorist acts in many countries. The ISIS has threatened the public safety by performing a large number of terrorist acts in Turkey. In this study, between the years of 2013-2017 ISIS terrorist attacks carried out in Turkey are discussed. In addition, some reforms of these terrorist attacks in public security are also discussed. This study is advocated following argument: that between the years 2013-2017 ISIS terrorist attacks carried out in Turkey, has revealed the need to reform the public security. And has revealed the importance of intelligence in public safety. The aim of the study is to show the relationship between terrorist attacks and public security reforms. ISIS attacks in Turkey were examined in this context. Within the scope of the study, the attacks were handled chronologically and evaluated with the content analysis method with the support of the literature. Effects of these terrorist attacks in Turkey and has put forward the reflection of public security reforms. It was concluded that the terrorist attacks carried out were particularly effective in the field of intelligence sharing and coordination in the reforms of public security.

Key words: ISIS, Public Safety, Terror Attacks in Turkey, Intelligence

1. GİRİŞ

İŞİD (Örgüt kendini “Irak Şam İslam Devleti” olarak adlandırmaktadır), dünyada etkisini gösteren ve kanlı eylemleri ile ülkelerin güvenliğini tehdit eden tarihteki önemli terör örgütlerinden biri olmuştur. Örgüt Türkiye’de de çok sayıda terör eylemi gerçekleştirmiş ve gerçekleştirdiği saldırılarla başta vatandaş güvenliği olmak üzere kamu güvenliğini ciddi manada tehdit etmiştir. Türkiye, Orta Doğu coğrafyasına sınırları bulunan bir ülkedir. Son yıllarda bu coğrafyada yaşanan terör olayları, Türkiye’de terörle mücadele ve istihbarat paylaşımı konularını daha çok ön plana çıkarmıştır. Geçmişte de önemli bir konu olarak karşımıza çıkan terörle mücadelede güvenlik politikaları, gelecekte de önemini koruyacaktır. Bu yüzden seçilen bu konunun, siyaset bilimi ve uluslararası ilişkiler açısından önem taşıdığı düşünülmektedir.

Kamu güvenliği, kamu düzeni kavramının bir unsuru olarak karşımıza çıkmaktadır. Kamu düzeni kavramı; zamana, ülkeye veya konuya göre değişken olabileceği için kavramın net bir tanımının yapılmasının zor olduğu ifade edilmiştir (Özdemir, 2016: 90). Buna karşın, kavramı tanımlayan yazarlar da olmuştur. Kaboğlu, kamu düzenini, bir insan grubuna gerçek anlamda bir toplum olarak varlık gösterme imkanını sağlayan iç barış olarak somutlaştırmıştır (Kaboğlu, 1994: 61).

Anayasa Mahkemesi ise kavramı,

“Toplumun huzur ve sükûnunun sağlanmasını, devletin ve devlet teşkilâtının korunmasını amaç alan her şeyi ifade eder. Bir başka deyimle toplumun her alandaki düzeninin temelini oluşturan bütün kuralları kapsar.” şeklinde tanımlamıştır (Yıldırım vd. 2013: 532).

Kavramın içeriği, “kamu” ve “düzen” alt kavramları incelenerek belirlenmiştir. Buradaki düzen, kabaca sokaktaki düzen olarak tarif edilmiştir. Dış düzen olarak da nitelendirilebileceğimiz bu düzen biçimi güvenlik fikriyle temsil edilmiştir. Bu güvenlik bir yandan toplumun kolektif güvenliği, öte yandan bu sosyal yapının bünyesinde bulunan üyelerin her birinin bireysel güvenliği olarak ifade edilmiştir (Giritli ve Akgüner, 2015: 1157). Bu ifadelerden anlayacağımız üzere kamu düzeni ve birey güvenliği kavramları literatürde kamu güvenliğinin unsurları olarak gösterilmiştir.

Bu çalışmanın amacı 2013-2017 yılları arasında terör örgütü İŞİD tarafından Türkiye’de gerçekleştirilen saldırıların kronolojik olarak sıralanması ve bu saldırıların kamu güvenliğinin sağlanmasında ne tür reformlar ortaya koyduğunun belirlenmesidir. Literatürde İŞİD’i ve İŞİD’in

Türkiye’de düzenlediği terör saldırılarının kamu güvenliğine etkilerini ele alan akademik çalışmalar yeterince çalışılmamıştır. Bu üç kavram ayrı ayrı detaylı olarak birçok akademik çalışmada irdelense de vaka çalışması üzerinden IŞİD saldırılarının kamu güvenliğine olan etkilerinin merkeze alındığı kapsamlı çalışmalar oldukça sınırlı düzeydedir. Bu çalışma bu yönüyle özgün olacaktır. Öte yandan IŞİD’in 2013-2017 yılları arasında Türkiye’deki saldırılarının başlıklar halinde detaylıca ele alındığı akademik çalışmalar da sınırlı düzeydedir. Bu yönüyle de literatüre bir katkı sunulacağı öngörülmektedir.

2. IŞİD VE TÜRKİYE

2.1. IŞİD’in Ortaya Çıkışı

IŞİD’in ortaya çıkışı ve gayesi konusunda örgütün hakkındaki belirsizlikler nedeniyle kesin bir sonuca ulaşmak mümkün olamamaktadır. IŞİD tarafından yapılan yayın organlarında, ABD’nin Irak’ı işgal etmesine karşı mücadele vermek için kurulduğu aktarılırken; ABD’li bazı siyasetçiler ve istihbarat temsilcilerinin ABD tarafından kurdukları tarzında aktarımlar yapılmaktadır (Bozan, 2018: 57). IŞİD kuruluşunun ilk zamanlarında Irak’ta bulunan yabancı ülkelerin askerlerini ülkeden çıkarmak, Şii güçleri zayıflatmak ve Irak merkezli yeni bir İslam devleti inşa etmek gibi kendisini meşru kılmaya çalışan amaçlarla ortaya çıkmıştır. Ancak örgütün sahada gerçekleştirdikleri faaliyetler farklı bir tablo çizmiştir (Diyanet İşleri Başkanlığı, 2015: 15). Gerçek anlamda IŞİD, kurulması ve faaliyetleri farklı çevreler tarafından tartışmalı bulunan, genel olarak İslam ülkelerinde zararlar ve katliamlar gerçekleştiren, Orta Doğu’ya hâkim olmayı amaçlayan ülkelerin lehine çalışan ve bu ülkelerin hedeflerine ulaşmaları için vasıta olan bir örgüt izlenimi oluşturmuştur (Yeşiltaş vd. 2016: 11).

IŞİD’in diğer bir özelliği ise bünyesinden çıktığı El-Kaide’den ayrı olarak devamlı ismini değiştirmesidir (Bozan, 2018: 61). Bu isim değiştirme girişimlerinin örgütün yapısını karmaşıklştırma, olumsuz gelişme ve neticeleri önceki isim ve dönemlere bağlayarak kendini masum çıkarma girişimleri olduğu yorumlanmaktadır. İlk etapta ismi “Cemaat el Tevhid ve’l-Cihad” olan örgüt, 2004 yılında adını “Irak el-Kaidesi” olarak değiştirmiş, 2006’da ise kendine yeni grupları bağlayarak “Mücahidin Şûra Konseyi” adını kullanmaya başlamıştır. Örgüt, 2006’nın bitimine doğru ise adını “Irak İslâm Devleti” olarak güncellemiştir. Uzun bir süre bu adı kullanan örgüt, kamuoyunda en çok bilinen ismi olan “Irak ve Şam İslâm Devleti” ismini Nisan 2013’te kullanmaya başlamıştır (Bozan, 2018: 61). Temmuz 2014’ten sonra ise Ebubekir el Bağdadi’nin, halifeliği ilan etmesi ve kendini halife olarak tanımlaması ile nihayet ismi “İslâm Devleti” olmuştur (Okumuş, 2014: 115). Tablo 1.’de örgütün kullandığı isimler, kullandığı isimde örgütün faaliyet yılları ve o dönemki liderleri belirtilmektedir.

Tablo 1. IŞİD'in Kullandığı İsimler ve Faaliyet Yılları

Faaliyet Yılları	Örgütün İsimleri	Liderleri
1999-2004	Tevhit ve Cihat Örgütü	Ebu Musab el-Zerkavi
2004-2006	Mücahitler Şûra Konseyi	Ebu Musab el-Zerkavi
2006	Irak El-Kaidesi	Ebu Musab el-Zerkavi
2006	Irak İslam Devleti (İİD)	Ebu Eyyüp El-Masri (Ebu Hamza El Mucahir)
2006-2010	Irak İslam Devleti (İİD)	Ebu Ömer el-Bağdadi
2010-2013	Irak İslam Devleti (İİD)	Ebu Bekir el-Bağdadi (İbrahim Avad İbrahim el-Bedri)
2013-2014	Irak Şam İslam Devleti (IŞİD)	Ebu Bekir el-Bağdadi
2014-2017	İslam Devleti	Ebu Bekir el-Bağdadi
2017	İslam Devleti	Belirsiz

Kaynak: Bozan, 2018: 61

2.2. IŞİD'in Türkiye'deki Saldırıları

2.2.1. Reyhanlı Saldırısı

Suriye'nin yaşadığı iç savaş ve IŞİD tarafından gerçekleştirilen terör eylemleri, Türkiye'nin Suriye ile sınırları boyunca uzanan il ve ilçelerinde, kayda değer oranda Suriyeli nüfusun artmasına neden olmuştur. Türkiye'nin Orta Doğu'ya açılan en önemli sınır kapılarından Cilvegözü Sınır Kapısı, Hatay'ın Reyhanlı ilçesi sınırlarında bulunmaktadır. Hatay ve ilçeleri aynı zamanda Türkiye-Suriye arasında stratejik öneme sahip kara sınırı özelliği taşımaktadır. Bahse konu olan sınır kapısının bulunduğu Reyhanlı ilçesinde 11 Mayıs 2013'te, Türkiye'nin karşılaştığı en büyük terör eylemlerinden biri, IŞİD tarafından gerçekleştirilmiştir (Yüksel, 2018: 51). İlgili tarihte Reyhanlı'da, biri Reyhanlı Belediyesi'nin başkanlık binası önünde, diğeri ise postane binasının önünde olmak üzere iki farklı bombalı terör eylemi gerçekleştirilmiştir. Bu saldırıların ikisinde de postane binası örgüt tarafından hedef alınmıştır. Gerçekleştirilen bu saldırılarda ne yazık ki 53 kişi yaşamını yitirmiş 146 kişi ise olaydan yaralı olarak kurtulmuştur. Saldırının gerçekleştirildiği dönemlerde El-Kaide ile bağlantılı olan IŞİD, saldırının üzerinden dört ay geçmesinin ardından saldırıyı üstlenmiştir (Acarer, 2017: 53). Gerçekleşen bu saldırı, Türkiye'nin Suriye meselesine artık direkt olarak dahil olmasına sebebiyet vermiştir (Orhan, 2013: 12-13). Türkiye'nin, bölgede yaşananlara yönelik olarak siyasal ve maddi çözüm bulma gayretlerine girmesi ülkedeki huzur ortamının bozulması riskini de beraberinde getirmiştir.

2.2.2. Niğde Ulukışla Saldırısı

Reyhanlı saldırısının üzerinden yaklaşık bir yıl kadar süre geçmesinin ardından IŞİD bu kez 20 Mart 2014'te Niğde'nin Ulukışla ilçesinde bir terör eylemi gerçekleştirmiştir. Bu saldırıda, 2 asker ile 1 sivil hayatını kaybederken 7 kişi de yaralanmıştır (Yüksel, 2018: 51). Bahse konu olan saldırıyı gerçekleştiren faillerden olan Kuzey Makedonya vatandaşı Muhammed Zakiri, Almanya vatandaşı Benyamin Xu ve İsviçre vatandaşı Çendrim Ramadani olayın ardından kısa bir süre sonra yakalanarak cezaevine gönderilmiştir.

2.2.3. Sultanahmet Meydanı Terör Girişimi

2015 yılına girilmesi ile birlikte gerçekleştirilen IŞİD terör saldırılarında kayda değer bir artış ve devamlılık yaşanmıştır. 6 Ocak 2015'te IŞİD, İstanbul'un gözde turizm alanlarından biri olan Sultanahmet Meydanı'nda bulunan turizm şube müdürlüğüne, canlı bomba aracılığıyla bir terör eylemi girişimi gerçekleştirmiştir. Bu saldırıda bir polis memuru şehit olmuştur. Niğde saldırısına benzer şekilde bu saldırının failinin de IŞİD mensubu olan bir yabancı uyruklu olduğu belirlenmiştir (Yüksel, 2018: 51). Sultanahmet bombacısı olarak da anılan Diana Ramazova'nın, yapılan DNA testi ile saldırıdaki canlı bomba olduğu, Çeçen uyruklu olduğu ve Rus pasaportu taşıdığı bildirilmiştir.

2.2.4. HDP Diyarbakır Mitingi Saldırısı

Türkiye'de 7 Haziran 2015'te gerçekleştirilecek genel seçimler yaklaşmaktayken HDP'nin Adana ve Mersin'deki parti binalarına eş zamanlı olarak bombalı eylemler gerçekleştirmiştir. Herhangi bir ölüme ve yaralanmaya sebep olmayan bu eylemlerin DHKP-C tarafından düzenlendiği kamuoyuna duyurulmuştur. Sonraki zamanlarda ise güvenlik kameraları detaylı olarak taranmış ve Savaş Yıldız'ın, bu olayın faili olduğu anlaşılmıştır. Öncesinde DHKP-C üyeliği nedeniyle bir müddet içeride kaldıktan sonra tahliye edilmiş olan Savaş Yıldız'ın, Suriye'de iç savaşın başlamasının hemen sonrasında ailesi ile Suriye'ye giderek IŞİD ile temas kurduğu ortaya çıkmıştır. Suriye'de, YPG bünyesinde hala savaşmakta olduğu ileri sürülmektedir (Yüksel, 2018: 52-53).

Kendisi ile gerçekleştirilen bir röportajda, saldırıyı planlayan ve kendisine bombaları teslim eden istihbarat görevlileri ile Suriye'de bulunduğu beyan etmiştir. Aynı röportajda Savaş Yıldız, IŞİD'in Gaziantep Emiri olarak "Yunus Durmaz" ve hudut sorumlusu olarak "İlhami Balı" gibi isimlerden de bahsetmiştir.

5 Haziran 2015'te yani Türkiye'deki genel seçimlere iki gün kala, HDP'ye başka bir saldırı daha gerçekleşmiştir. Bu kez sahneye IŞİD çıkmıştır. İlgili tarihte Diyarbakır'daki HDP mitinginde partinin eş başkanı, Selahattin Demirtaş'ın seçim çalışmaları kapsamında konuştuğu esnada peş peşe iki bombalı saldırı gerçekleşmiştir. Bu patlamaların sonucunda 5 kişi yaşamını yitirmiş, 400 kişi ise yaralanmıştır (Eken, 2017: 131). Saldırının faili ile ilgili yapılan incelemelerde çarpıcı ayrıntılara ulaşılmıştır. Failin, Adıyaman'da yaşamaktayken ailesinin talebi üzerine IŞİD'e katıldığı belirlenen Orhan Gönder olduğu belirlenmiştir. Bombalı saldırıyı düzenleyen şahıs söz konusu saldırıdan bir gün önce Diyarbakır'a gelmiş ve burada bir otele yerleşmiştir. Saldırganın asker kaçağı olduğunun tespit edilmesiyle beraber, polisler otelde şahıs ile ilgili tutanak tutmuş ve sonra serbest bırakmıştır. Ancak, Orhan Gönder'in, 2013 yılından beri tehlikeli kişi olarak emniyetin arananlar listesinde bulunduğu miting patlamasının ardından tespit edilebilmiştir (Acarer, 2017: 56-57). IŞİD'in HDP'yi hedef alması, Suriye'deki mücadelenin bir uzantısı olarak görülmüştür.

2.2.5. Suruç Terör Saldırısı

Şanlıurfa'nın Suruç ilçesindeki Amara Kültür Merkezi önünde 20 Temmuz 2015'te öğleye doğru saat 11.45 civarında IŞİD tarafından bir terör saldırısı gerçekleştirilmiştir (Yüksel, 2018: 52). Saldırıda, Suriye'de IŞİD işgali altındaki Kobani'ye desteklerini bildirmek için basın açıklaması yapan Sosyalist Gençlik Dernekleri Federasyonu (SGDF) üyeleri canlı bomba aracılığıyla hedef alınmıştır (URL1). Patlamanın gerçekleştiği Amara Kültür Merkezi'nde, İstanbul'dan Kobani'ye gitmek gayesiyle Şanlıurfa'nın Suruç ilçesine gelen SGDF üyesi 300 kişinin konakladığı bildirilmiştir. Saldırıda 34 kişi hayatını kaybetmiş ve 100'den fazla kişi yaralanmıştır. Saldırıda hedef alınanların Türkiye'de Kürt kökenli ve sosyalist düşünceye sahip bireylerden oluşması dikkat çekici bulunmuştur.

Suruç terör eyleminin faili olan teröristin kimliği Ankara'da gerçekleştirilen laboratuvar çalışmaları sonucunda tespit edilmiştir. Teröristin Adıyaman'da ikamet eden Abdurrahman Alagöz olduğu

belirlenmiştir. IŞİD'e yeni militan kazandırılan önemli merkezlerden birisi olduğu öne sürülen "İslam Çay Ocağı'nın" da, Abdurrahman Alagöz'ün ağabeyi Yunus Emre Alagöz tarafından işletiliyor olması çarpıcı bulunmuştur (URL2). Bu patlamanın ardından bütün dikkatler, Adıyaman'da toplanmıştır. Türkiye'de bir oluşum halini alan IŞİD uzantıları, ilk kez Adıyaman'da örgütlenmiş "Dokumacılar Grubu" ile kendisini göstermiştir. Mustafa Dokumacı liderliğinde faaliyet gösteren bu oluşum, tarihe örgütün Türkiye'de belirlenen hücre yapılanmasının ilk temsilcisi olarak geçmiştir. Alagöz kardeşler tarafından işletilmekte olan İslam Çay Ocağı ise, sözü edilen grubun buluşma noktası olmuştur. Adıyaman'dan toplanan gençler öncelikle Suriye'deki IŞİD kamplarına gönderilmiş; orada ciddi bir eğitimden geçtikten sonra Türkiye'ye gelerek çeşitli eylemler düzenlemişlerdir (Yüksel, 2018: 53). Çay ocağının IŞİD'e militan yetiştirdiğinin gün yüzüne çıkmasıyla İslam Çay Ocağı emniyet baskını ile kapatılmıştır.

Türkiye'nin Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndeki büyük şehirlerden biri olan Gaziantep, örgütün lojistik faaliyetleri açısından en stratejik şehirlerden biri olmuştur. IŞİD tarafından en fazla üzerinde durulan ve en stratejik hücre yapılanması gerçekleştirilen şehirlerin başında Gaziantep gelmiştir. Çünkü Gaziantep'teki hücre yapılanması aracılığıyla örgüt, Kilis güzergâhı üzerinden Suriye'ye; gıda, silah, mühimmat ve yeni militan geçişlerini organize etmiştir. Örgütün bahse konu olan bölgede gerçekleştirilen tüm operasyonlarını örgütün sınır sorumlusu olduğu ileri sürülen İlhami Balı koordine etmiştir (URL3). Bu hücre yapılanmalarının, ayrıca tutsak olarak nitelendirilen Yezidi kadınların para karşılığında serbest bırakılmasından ve tarihi eser kaçakçılığında sorumlu olduğu iddia edilmiştir.

Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılan araştırmalarda şüphelilerin, internet üzerinden bağlantı kurarak IŞİD'e katılmaları konusunda ikna edilmiş kişilerin gayrimeşru metotları ile sınırdan geçirildiği ve Suriye'de bulunan terör örgütü kamplarına gönderildiği belirlenmiştir. Öte yandan, Suriye'deki terör örgütü mensuplarının da aynı metotlar ile Türkiye'ye geçirildikleri de tespit edilmiştir. Ayrıca savcı şüphelilerin; IŞİD'e lojistik ve finansal destekte bulunmak amacıyla birtakım araçları Suriye'ye sevk ettiklerini, IŞİD için para gönderdiklerini ve silahlı çatışmalarda yaralanan örgüt mensuplarının sınırdan geçmelerini kolaylaştırarak tedavi ettirdiklerini ortaya koymuştur. Şüphelilerden 6'sının militanların barınmaları için yer sağladığı, günlük ihtiyaçlarını giderdiği, kuryeler ile düzenli olarak maaş verdiği, istihbarat ve keşif faaliyetleri yaptığı belirlenmiştir (Yüksel, 2018: 53). Ayrıca şüphelilerin, terör örgütü IŞİD'e ait patlayıcı maddelerin naklini yapmak ve bunları saklamak biçiminde illegal faaliyetler gerçekleştirdikleri de açıklamıştır. 1 Eylül 2015'te Suriye sınırında devriye gezen Türk askerlerine, Suriye sınırından Türkiye'ye doğru kaçmakta olan militanların ve kaçakçılık yapanların açtığı ateş sonucunda bir asker yaşamını yitirmiş, bir asker ise kaybolmuştur. Yaşananlarla ilgili olarak konuşan Kilis Valisi Süleyman Tapsız aşağıdaki açıklamaları yapmıştır:

"Sınırdan kaçakçılık yapan bir grup ile çatışma hâsıl olmuştur. Çatışmalarda maalesef bir askerimiz şehit olmuş ve bir askerimiz de kaybolmuştur. Çatışmaların gerçekleştiği yer, Suriye sınırları içerisinde ve IŞİD'in kontrolünde bulunan bir bölgededir" (URL4).

Yine Konstantiniyye Dergisi'nde, 2015 yılında kaçırılan asker ile yapılan bir röportaja yer verilmiştir. Kaçırılan asker olan Sefter Taş, yaşadıklarını şu şekilde aktarmıştır:

"Beni vurduktan sonra, beyaz bir pikap arabasının arkasına beni atıp ellerimi bağladılar. Kan kaybı yüzünden ölmem için de üniformamın kemerini çözümler yaralı ayağıma sardılar. Yaklaşık 15 dakika pikap ile gittikten sonra beni indirerek bir yere götürdüler. Daha sonra kulübe benzeri bir yere geldik ve burada ilk müdahaleyi yaparak yaramı tedavi ettiler. Yaralı olduğum halde beni hücre benzeri bir yere götürdüler. Bana hafifçe birkaç tokat attılar. Sonra da Arapların kaldığı bir hücreye götürdüler. Ardından bu kez doktor getirerek yaramı tedavi ettiler. Bundan sonra ise hiç dayak yemedim." (URL5).

İlerleyen dönemlerde 22 Aralık 2016'da ise IŞİD tarafından kaçırılan askerin yakıldığını iddia eden videolar yayınlanmıştır.

2.2.6. Ankara Garı Terör Eylemi

10 Ekim 2015'te IŞİD tarafından Ankara Tren Garı'nın önünde, ülke tarihine dek gerçekleşen en büyük can kayıplı terör eylemine konu olan bombalı saldırı gerçekleşmiştir. İlgili tarihteki saldırı, siyasi parti temsilcilerinin ve çok sayıda sivil toplum örgütünün katılımı ile gerçekleştirilmesi planlanan Emek, Barış ve Demokrasi Mitingi'nin hemen öncesinde meydana gelmiştir. Olay günü, henüz yürüyüşün başlamasına zaman varken Ankara Tren Garı önünde yer alan kavşakta art arda iki patlama gerçekleşmiştir. Bahse konu olan patlamada 102 kişi hayatını kaybederken 500'ün üzerinde kişi de olaydan yaralı olarak kurtulmuştur. Saldırının faillerinden birinin, Suruç'taki eylemi gerçekleştiren Abdurrahman Alagöz'ün ağabeyi Yunus Emre Alagöz olduğu belirlenmiştir. Yunus Emre Alagöz'ün Gaziantep hücresi ile bağlantısı olan Adıyaman Dokumacılar Grubu'na mahsus olduğu ve İslam Çay Ocağı'nın da işletmecilerinden olduğu bir kez daha ortaya çıkmıştır (Acarer, 2017: 63). Saldırıya katılan ikinci failinse kimliği belirlenmemiştir.

Bu terör eylemi, Türkiye'nin en kanlı terör eylemi olarak tarihte yerini almıştır (Eken, 2017: 132). Bu eylem ile bir NATO ülkesinin bir şehrinde 100'ün üzerinde insan hayatını kaybetmiştir (Yüksel, 2018: 55). Saldırıda hedef alınanların HDP'ye ve sosyalist düşünceye yakın olması, IŞİD'in özellikle bu eylemi düzenlediğini akıllara getirmiştir. Bu tür olayların artmasıyla birlikte emniyet güçleri IŞİD'e yönelik operasyonlarına hız vermiştir. 14 Kasım 2015'te gece yarısı Gaziantep'te bir apartman dairesine operasyon gerçekleştirilmiştir (Yüksel, 2018: 55). Bu operasyon ile, Ankara ve Suruç'ta yapılan saldırılar ile bağlantısı olduğu düşünülen Halil İbrahim Durgun'u gözaltına almak hedeflenmiştir. Fakat Durgun, operasyon esnasında polise direnmiş ve üzerinde yer alan bomba düzeneğini patlatarak intihar etmiştir. Aynı evde yaşayan diğer iki şahıs ise, operasyon sırasında dışarıda olmaları sebebiyle polis tarafından sağ olarak yakalanabilmiştir.

2.2.7. Sultanahmet Meydanı Terör Saldırısı

IŞİD, 2016 yılının ilk günlerinde 12 Ocak 2016'da, İstanbul'un gözde turistik mekânlarından olan Sultanahmet Meydanı'nda bulunan Dikilitaş yakınlarında turistleri hedef alan bir canlı bomba eylemi gerçekleştirmiştir (URL6). IŞİD militanları tarafından Sultanahmet Meydanı'nda düzenlenen bombalı intihar saldırısında, turist olarak Türkiye'ye gelen turist kafilesinden toplam 13 Alman ve Güney Kore vatandaşı hayatını kaybetmiştir. Bununla birlikte yine bu saldırıda 11'i Alman olmak üzere 15 kişi de yaralanmıştır (URL7). Suriye uyruklu olduğu belirlenen 18 yaşındaki saldırgan Nabil Fadıl, turist grubunun içerisinde üzerindeki bombayı patlatmış ve olay yerinde 1 metrelik çukur meydana gelmiştir (Yüksel, 2018: 56). Bu olaydan bir hafta sonra 18 Ocak 2016'da Kilis'e atılan füzelerin Türkiye'nin sınır bölgesine yakın yerde bulunan Suriye'nin köylerinden gönderildiği belirlenmiştir (URL6). Füzelerin, IŞİD tarafından terk edilmiş yerlerden gönderildiği ortaya çıkmıştır.

2.2.8. İstanbul İstiklal Caddesi Terör Eylemi

Kilis'e yapılan füze saldırısından birkaç ay kadar sonra 19 Mart 2016'da IŞİD terörü, İstanbul'un en kalabalık caddelerden biri olan İstanbul'daki İstiklal Caddesi'nde kendini göstermiştir. IŞİD'in yabancı bir turist grubunu hedef aldığı canlı bomba saldırısı neticesinde 4 kişi hayatını kaybetmiş, 39 kişi ise olaydan yaralı olarak kurtulmuştur (URL8). Bahse konu olan saldırının faili ise, Mehmet Öztürk isimdeki IŞİD üyesi bir militan olarak belirlenmiştir. Öte yandan saldırganın ailesinin, üç sene kadar önce çocuklarının kaybolduğu ile ilgili bir kayıp başvurusu olduğu da ortaya çıkmıştır (Eken, 2017: 132). Bu saldırılarla birlikte IŞİD'in Türkiye'yi ziyaret eden turistleri hedef almaya başladığı görülmüştür.

2.2.9. Gaziantep Emniyet Müdürlüğü Terör Saldırısı

IŞİD üyelerini hedef alan operasyonların, örgütü öfkeliendirdiği ve örgütün özellikle emniyet teşkilatını hedef alan bir eylem düşüncesi içine gireceği kuşkusuz o dönemlerde artmaya başlamıştır. Ne yazık ki birkaç ay sonra bahse konu olan kuşkunun yerinde olduğu görülmüştür. 1 Mayıs 2016'da Gaziantep'te, il emniyet müdürlüğü binasına yönelik IŞİD tarafından bir canlı bomba saldırısı gerçekleştirilmiştir (Acarer, 2017: 64-65). Bu saldırıda 3 polis memuru hayatını kaybederken 23 kişi de olayda yaralanmıştır.

Gaziantep Emniyet Müdürlüğü'nü hedef alan bu saldırının failinin İsmail Güneş adlı kişi olduğu tespit edilirken Güneş'in hoca lakabı ile tanınan IŞİD terör örgütü savaşçılarından Ahmet Güneş ile kuzen olduğu belirlenmiştir. Bu olayın ardından polis, pek çok şüpheliyi sorguya çekerek tespit ettiği bir eve baskın düzenlemiştir. IŞİD militanlarının kaldığı bilinen bu evde de örgütün bir mensubu üzerinde yer alan düzeneği patlatmak sureti ile intihar etmiştir. İntihar eyleminin ardından yapılan adli incelemeler ile bahse konu olan operasyonda kendini patlatarak intihar eden örgüt üyesinin; IŞİD'in sözdeki "Antep Emiri" olan ve bazı saldırıları planlayan Yunus Durmaz adlı şahıs olduğu belirlenmiştir (Yüksel, 2018: 57). IŞİD'in bu saldırı ile Türkiye'deki IŞİD destekçilerine ve üyelerine karşı başarılı operasyonlar düzenleyen emniyet teşkilatını hedef tahtasına oturttuğu göze çarpmıştır.

2.2.10. İstanbul Atatürk Havalimanı Terör Eylemi

Kanlı eylemlerini sürdüren IŞİD, silahlı ve bombalı saldırılarından birini de İstanbul'daki Atatürk Havalimanı'nın Dış Hatlar Terminali'nin girişinde 28 Haziran 2016'da 3 canlı bomba kullanmak suretiyle gerçekleştirmiştir. Talihsiz olay şu şekilde gerçekleşmiştir. İlk saldırgan, ilk olarak dış hatlar terminali ana giriş kapısından havaalanına girmiştir. Bu noktada saldırganı güvenlik noktalarının ilki karşılamıştır. IŞİD militanı saldırgan bu noktada, kapıdan X-ray cihazına yakalanmadan geçemeyeceğini görmüş bu yüzden üzerinde yer alan uzun namlulu silahını çıkararak bu noktadan etrafa rastgele ateş açmaya başlamıştır. Bahse konu olan kontrol noktasında çok sayıda vatandaşın yer alması, polisin saldırganı müdahalesini zorlaştırmıştır (Yüksel, 2018: 57). Etrafına rastgele ateş ederek ilerlemesini sürdüren saldırganın daha fazla ilerlemesini, havalimanında görevli polis memurlarından birisi saldırganı vurmak suretiyle engellemiştir. Saldırgan vurulunca yaralanmış ve yere düşerek üzerinde bulunan patlayıcı düzeneğini patlatmıştır.

İlk teröristin çok fazla ilerleyemediği görülünce bu kez ikinci terörist saldırısına başlamıştır. Ancak yine bu saldırganın da içeriye doğru girmesi mümkün olmamıştır. X-ray cihazının bulunduğu bölgeden etrafa kesintisiz ateş eden terörist, ilk teröristin vurulmasının hemen ardından üzerindeki bomba düzeneğini patlatmıştır. Örgütün üçüncü saldırısı ise havalimanından çıkış yapan vatandaşları bekleyen taksi ve şahsi araçların bulunduğu kısımda meydana gelmiştir. Üçüncü terörist de yine aynı şekilde ilk olarak etrafa gelişigüzel ateş etmeye başlamıştır. Yakınında bulunan polisler ile bir müddet çatışmaya girdikten sonra yine üzerinde yer alan bomba düzeneğini aktif hale getirmiştir (URL6). Bu 3 bombalı eylemde, 41 kişi yaşamını yitirmiş 237 kişi de yaralanmıştır (Eken, 2017: 133). Türkiye'nin en kalabalık ve yoğun olan havalimanını hedef alan bu saldırı, Türkiye'nin turizm sektörüne de ciddi bir darbe indirmiştir.

IŞİD'in İstanbul'da düzenlediği kanlı saldırının ardından yapılan araştırmalar sonucu "Muhacirun" isimdeki İslami Eğitim Merkezi olarak tanımlanan bir grup daha tespit edilmiştir (Acarer, 2017: 67). Bahsi edilen merkezin, Suriye'de faaliyet gösteren İslami terör grup ve örgütlerine destek vermek amacıyla militan yetiştirdiği belirlenmiştir. Yine araştırmalar sonucu, Atatürk Havaalanı saldırısını gerçekleştiren saldırganlardan birinin de bu merkezde eğitim aldığı ortaya çıkmıştır (Yüksel, 2018: 58). Bununla birlikte, IŞİD'in yalnızca sınır bölgesinde yer alan Gaziantep ve Kilis gibi şehirlerde değil, İstanbul gibi mega kentlerde dahi kolaylıkla örgütsel faaliyetler

gerçekleştirebildiği ve açtığı eğitim alanlarında, militanların barınmasını sağlayarak eylem planlarını yaptığı ortaya konmuştur. Tüm bunlara karşın Türkiye’de, IŞİD’in örgütlenme sürecine müdahale ve örgütsel faaliyetlerinin engellenmesi konusunda geç kalındığı soruları da akıllara gelmiştir. Atatürk Havaalanı’nda yaşanan olay ile ilgili hazırlanan iddianame uyarınca tutuklu olan sanıklarından biri olan Cezayir asıllı Djamel Slimani’nin, örgütün yapısı ve diğer sanıklar ile ilgili itirafta bulunduğu bilgiler, örgütün İstanbul’da organizasyon becerisinin ne seviyede olduğu hakkında ciddi bilgiler vermiştir (URL9). Slimani, mahkemeye sunduğu ifadesinde “Yakup” kod adlı Cuma Güneş’in; Başakşehir, Fatih ve Haseki ilçelerinde 35’e yakın evininin bulunduğu ve sadece Araplar ile ilgilendiği ortaya çıkmıştır. İlgililerin, Suriye’ye giderek orada eylemlere katılacak teröristler ile Telegram üzerinden bağlantı kurdukları ve yine ilgililerin teröristlere Türkiye’ye gelmeleri konusunda telkinde bulunduğu belirlenmiştir. Bu davet çağrısına uyararak gelen militanların ilk olarak evlere yerleştirilmedikleri, ilk dönemlerde bir otelde kaldıkları ve modern tarzda giyinerek şüphelerden uzak tutuldukları ifade edilmiştir (Yüksel, 2018: 59). Slimani, savaşmak için Suriye’ye giden kişilerin Suriye’ye gönderilmesinin eskisi kadar kolay olmadığını ifade ettikten sonra, öncesinde parası olanların belli bir kontrol sistemi içinde sınıra ulaştırıldıklarını ve uygun anda sınırdan geçtiklerini söylemiş; anlattıklarını da Murad Murtuzaliev aracılığı ile öğrendiğini itiraf etmiştir.

2.2.11. Gaziantep Düşün Terör Saldırısı

Maalesef bu zamana kadar gerçekleştirilen saldırılar, IŞİD eylemlerinin son bulduğu anlamına gelmemiştir. 20 Ağustos 2016’da Gaziantep’te bir sokak düşünün yapıldığı esnada canlı bomba ile bir saldırı meydana gelmiştir (Acarer, 2017: 69). Kürt kökenli vatandaşların ve ailelerinin çoğunlukta yaşadığı bir mahallede düzenlenen bu saldırıda 59 kişi hayatını yitirmiş, 91 kişi de saldırıdan yaralı olarak kurtulmuştur (Yüksel, 2018: 59). Saldırıyı planlayanın Gaziantep hücre yapılanmasının ileri gelen isimlerinden biri olan Mehmet Kadir Cebael olduğu ve Cebael’in daha önce düzenlenen bir operasyon esnasında üzerindeki bomba düzeneğini patlatmak suretiyle hayatına son vermiş olduğu iddiaları öne sürülmüştür (URL6). IŞİD, bu saldırı ile birlikte, özellikle Gaziantep’teki Kürt kökenli aileleri hedef tahtasına oturarak Türkiye içinde bir huzursuzluk ortamı oluşturmayı bu ortamdaki yararlanmayı hedeflemiştir.

2.2.12. İstanbul Gece Kulübü Terör Saldırısı

2017 yılının ilk saatlerinde yani 1 Ocak 2017’de Gaziantep sokak düşünün saldırısı ile aynı derecede vahşice bir eylem bu kez İstanbul’da meydana gelmiştir. IŞİD mensubu bir terörist, yeni yıl kutlamalarının yapıldığı sırada İstanbul’da yer alan ünlü “Reina” adlı gece kulübüne otomatik silah ile saldırmıştır. Saldırgan hedef gözetmeksizin orada bulunanların üzerine rastgele ateş etmiştir (URL10). Saldırıda 39 kişinin yaşamını yitirdiği, 70’in üzerinde kişinin yaralandığı ifade edilmiştir (Sönmez, 2017: 3). Saldırıda yaşamını yitirenlerden 12’sinin Türk, 27’sininse yabancı uyruklu olduğu kamuoyuna açıklanmıştır. IŞİD, Reina’da gerçekleştirilen eylemin kendileri tarafından yapıldığını açıklayarak saldırıyı üstlenmiştir. IŞİD’in, açıkça saldırıyı kendilerinin gerçekleştirdiğini ifade ettiği görülmüştür. İlgili açıklamada: “Hristiyanların din dışı bayramlarını kutladıkları en ünlü gece kulüplerinden birinde saldırı gerçekleşmiştir” ifadelerine yer verilmiştir (Yüksel, 2018: 59). Reina saldırısının üzerinden az bir zaman geçtikten sonra IŞİD, propaganda gütmek hedefiyle yayınladığı ve benzer terör saldırılarının ipuçlarını da içeren videoda turistlerin çoğunlukta bulunduğu alanların hedef alınmasının sembolik bir önem içerdiğini ortaya koymuştur (Eken, 2017: 133). Bahse konu olan terör eylemini düzenlediği tespit edilen IŞİD mensubu “Ebu Muhammed Horasani” kod adlı militan Abdülkadir Maşaripov, olaydan sonra İstanbul’da yakalanmıştır (Sönmez, 2017: 5). Teröristin, 180’den fazla mermi harcayarak gerçekleştirdiği

Reina saldırısı yabancı turistlerin yaralanmasına ve hayatını kaybetmesine sebebiyet vermiştir. Yine bu olaydan sonra Türkiye'nin turizm sektörüne olan algı negatif anlamda gelişmiştir.

2.3. Saldırıların Kamu Güvenliği Reformlarına Etkileri

IŞİD'in potansiyel olarak ciddi bir tehdit şeklinde Türkiye'de değerlendirilmesi ile birlikte kamu güvenliğini sağlama çalışmaları ve istihbarat çalışmaları önem kazanmıştır.

Özellikle kamu güvenliğini sağlamak için istihbarat servisleri daha yoğun çalışmaya başlamıştır. Öte yandan önemli bir adım ise istihbarat faaliyetleri sonucunda tespit edilen Türkiye'deki hücre evlerine yapılan operasyonlar olmuştur. Başlarda çok fazla önemsenmeyen IŞİD ile bu denli etkin bir mücadeleye girilmesi, özellikle kamu güvenliğinin sağlanmasındaki stratejide bir reform olarak değerlendirilmiştir.

IŞİD'e yönelik olarak Türkiye içerisindeki hücre evlerine yönelik operasyonların artması ve sınır denetimlerinin artırılması gibi kamu güvenliği merkezli istihbarat faaliyetlerinin artırılması sonucunda durumdan rahatsız olan örgüt, bazı saldırılarında polis ve asker gibi kolluk kuvvetlerini hedef tahtasına oturtarak bu gruba yönelik saldırılar gerçekleştirmiştir. Burada örgütün amacının Türkiye'ye gözdağı vererek operasyonları yavaşlatmak olduğu değerlendirilmiştir.

IŞİD'in, Suriye ve Irak'ta süren savaş için yeni militanları Türkiye sınırından geçirmesi ve Türkiye'ye kaçak geçiş planlarının artmasıyla beraber Türkiye'de sınır güvenliği reformları genişletilmiştir. Bu kapsamda sınır devriyeleri ve sınır askerleri artırılmıştır.

Öte yandan, yaşanan terör faaliyetleri kamu güvenliğinde istihbarat paylaşımı ve koordinasyonu gibi konularda da reformları tetiklemiştir. İstihbarat kurumları ve istihbarat paylaşımı konusundaki koordinasyon uzun bir süre istenilen seviyelere getirilememiştir. İstihbarat kurumları bazı noktalarda işlevsiz kalmış bazı zamanlar ise uhdesine yüklenen görevleri yerine getirememiştir.

Bu sorunun çözümüne yönelik olarak zaman içerisinde kamu güvenliği istihbaratı konusunda iyileştirmeler meydana gelmiştir. Koordinasyon konusundaki sorunun çözümü için Cumhurbaşkanı doğrudan müdahil olmasıyla yeni bir adım atılmıştır. Olağanüstü hal kapsamında Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) yasasında yapılan bazı değişikliklerle 25.08.2017 tarihli ve 30165 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gereği; "Millî İstihbarat Koordinasyon Kurulu (MİKK) Cumhurbaşkanı başkanlığında toplanacaktır" ifadesi getirilmiştir. Kurulun sekreteryaya görevi de MİT başkanı tarafından üstlenilmiştir.

MİKK'na ek olarak 2016 yılında; kurumların elde ettikleri bilgileri koordine etmek ve işlevsel hale getirmek, etkin-etkili istihbari bilgi paylaşımı sağlamak ve hızlı ve verimli bir koordinasyon sağlamak amaçlarıyla Operasyonel Bilgi Paylaşımı Sistemi (OBİPAS) hayat geçirilmiştir.

Yine güvenlik birimlerinin istihbarat paylaşımını tek çatı altında toplamak amacıyla, Müşterek İstihbarat Koordinasyon Merkezi de faaliyete geçirilmiştir. Taşralarda ise valilik bünyesinde Müşterek İl İstihbarat Koordinasyon Merkezi kurulmuştur. 1983 yılında çıkarılan 2937 sayılı "Devlet İstihbarat Hizmetleri ve Millî İstihbarat Teşkilât Kanunu" ve 2014'te çıkarılan 6532 sayılı değişiklik kanunu Türkiye'de istihbarat hizmetlerinin ve MİT'in genel çerçevesini çizmiştir.

3. SONUÇ VE ÖNERİLER

IŞİD, Irak'ın büyük şehirlerini işgal ederek kontrolü ele geçirmesi ve 11 Haziran 2014'te Türkiye'nin Musul Başkonsolosluğu'ndaki 49 çalışanı rehin almasıyla Türk kamuoyunda daha çok konuşulmaya başlanmıştır.

Türkiye, IŞİD'in yürüttüğü faaliyetlere karşı, daha çok taraf olmamayı seçmiştir. Bu yüzden de İncirlik Hava Üssü'nün IŞİD ile mücadelede kullanılması ve IŞİD'e karşı askeri operasyonlar yapılması gibi konularda çekimser davranmıştır. Bununla birlikte örgüt, gerçekleştirdiği saldırıları Türkiye sınırlarına doğru genişletmeyi ve Türkiye'deki belirsizlik ortamından yararlanarak

Türkiye’de tartışmaları artırmayı amaçlamıştır. Bu yüzden de örgüt özellikle bombalı terör eylemleri biçimindeki faaliyetlerini Türkiye sınırları içinde başlatmıştır.

Çalışma sonucunda IŞİD’in Türkiye’de gerçekleştirdiği saldırılar ele alınarak incelendiğinde, eylemlerin özel şekilde planlandıkları ve en etkin zararı oluşturmayı amaçladıkları sonucuna ulaşılmıştır. Genel anlamda terör saldırılarının hedef kitlesi incelendiğinde, çoğunlukla Türkiye’de Kürt kökenine mensup ve Alevi inancını benimsemiş Türk vatandaşlarının hedef alındığı görülmüştür. Ayrıca Türkiye’yi ziyaret eden turistlerin ve kalabalık turistik alanların da hedef alındığı görülmüştür. Bu faaliyetler ile, Türkiye içinde bir iç kaos ve huzursuzluk ortamı meydana getirilmesi, kamu güvenliğine zarar verilmesi ve Türkiye’yi ziyaret eden turist sayısının düşmesi gibi neticeler ile Türk ekonomisinde zarar oluşturulması sonuçları hedeflendiğine ulaşılmıştır.

IŞİD’in 2013-2017 yılları arasında gerçekleştirdiği terör saldırıları neticesinde, kamu güvenliği reformunda özellikle istihbarat paylaşımı konusunda yenilikler ortaya konmuştur. İstihbarat koordinasyonu ve paylaşımı ile ilgili yapılan düzenlemeler ile kamu güvenliğinin sağlanması hedeflenmiştir.

Sınırdan yaşanan kaçaklardan açılan ateşler ve örgütün sınır kentlerinde yaptığı eylemler de göz önüne alındığında IŞİD’in bu güvenlik reformlarından rahatsız olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

IŞİD’in güç kaybetmesinin bir sonucu olarak, örgütün yeniden güçlenmek istemesi adına gerek Irak ve Suriye’de gerekse Türkiye veya diğer Batılı ülkelerde tekrar kendi varlığını hissettirmeye yönelik ses getirici terör eylemlerine kalkışması muhtemeldir (Eken, 2017: 140). IŞİD’in internet ve medya aracılığıyla yürüttüğü propagandaları sonucunda kendiliğinden radikal hale dönüşen örgüt militanlarının, birinden herhangi bir talimat almaksızın ülkelerinde bireysel saldırı düzenlemeleri de ihtimal dâhilindedir.

Son yıllarda yapılan araştırmalar ve istihbarat operasyonları, IŞİD’in Türkiye’de sansasyonel bir eylem gerçekleştirme arayışında olduğunu ortaya sermiştir. Türkiye’de terör eylemi gerçekleştirmek üzere hazırlık yapan teröristlerin hala yakalanıyor olması, Türkiye’de terör riskinin hala devam sürdüğü anlamını da taşımaktadır. Bu risklere karşın, devlet istihbarat sisteminde gerekli reformların yapılması etkin bir kamu güvenliği istihbaratı sağlanabilmesi ve ulusal güvenlik açısından zorunluluk arz etmektedir.

IŞİD benzeri ulus ötesi bir terör oluşumundan kaynaklanacak tehlikenin zamanı ve mekânı hususundaki belirsizlik, sürekli tetikte olmayı gerekli kılmaktadır. Bu durum da kamu güvenliğinde güvenlik reformları gerçekleştirmek ve istihbarat sistemlerini güçlendirmek ile ancak hâsıl olabilecektir. İstihbarat kurumları arasında bilgi paylaşımının ve koordinasyonun güçlendirilmesi ve kamu güvenliği için güvenlik tedbirlerinin daha sıkı yürütülmesinin terör ile mücadelede çok daha etkin sonuçlar vereceği aşikâr olduğundan bu alana yönelik çalışmalar yararlı olacaktır.

KAYNAKLAR

Acarer, E. (2017). IŞİD ve Türkiye “Katili Tanıyoruz”, Ayrıntı Yayınevi, İstanbul.

Bozan, F. (2018). “İslâm Dünyasındaki Radikal Örgütler Üzerine Bir Değerlendirme; IŞİD Örneği”, Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bartın.

Diyanet İşleri Başkanlığı (2015), DAİŞ’in Temel Felsefesi ve Dini Referansları Raporu. Erişim adresi: <https://dosya.diyamet.gov.tr/DIYKDosya/YayinDosya/783591fa-9f88-41b7-ab2f-3d0fa114f500.pdf>

Eken, A. (2017). “Terör örgütü IŞİD ve bölgesel etkileri”, Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi/Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Giritli, B. & Akgüner, B. (2015). İdare Hukuku, Der Yayınevi, İstanbul.

Kaboğlu, İ. (1994). Özgürlükler Hukuku, AFA Yayınevi, İstanbul.

Okumuş, E. (2014). Ortadoğu ve IŞİD Gerçeği, Siyah beyaz Yayınevi, İstanbul.

Orhan, O. (2013). “Reyhanlı saldırısı ve Türkiye'nin Suriye ikilemi”, Middle Eastern Analysis, 54: 10-16.

Özdemir, A. (2016). “Kamu Düzeni ve Kamu Güvenliği Kavramlarına Analitik Bir Yaklaşım”, International Journal of Legal Process, 2(2): 78-115.

Sönmez, G. (2017). Reina Saldırısı, Maşaripov ve Orta Asya’da Radikalleşme. Erişim adresi: https://www.orsam.org.tr/d_hbanaliz/56tr.pdf

Yeşiltaş, M., Özdemir, Ö. B., Öncel, R., Düz, S. & Öztürk, B. (2016). Sınırdaki düşman: Türkiye'nin DAİŞ ile mücadelesi. Erişim adresi: http://file.setav.org/Files/Pdf/20160609175520_sinirdaki-dusman_turkiyenin-dais-ile-mucadelesi-pdf.pdf

Yıldırım, T., Yasin, M., Kaman, N., Özdemir, E., Üstün, G. & Okay Tekinsoy, Ö. (2013). İdare Hukuku, On iki Levha Yayınevi, İstanbul.

Yüksel, S. (2018). “İŞİD’İN Ortaya Çıkışı ve Türkiye”, Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi/ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

İNTERNET KAYNAKLARI

URL 1: <http://www.sozcu.com.tr/2017/gundem/son-donemde-turkiyede-duzenlenen-terror-saldirilari-1526510/> (Erişim tarihi: 15.01.2020).

URL 2: <https://www.cnnturk.com/turkiye/suructaki-canli-bomba-saldirisinin-faili-kesinlesti> (Erişim tarihi: 20.01.2020).

URL 3: <https://www.birgun.net/haber-detay/turkiye-kendi-isid-ini-nasil-yaratti-kent-kent-isid-hucureleri-125232.html> (Erişim tarihi: 21.01.2020).

URL 4: <https://www.cnnturk.com/turkiye/suriyeden-kilise-ates-acildi-2-asker-yarali> (Erişim tarihi: 21.01.2020).

URL 5: <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201608161024405695-isid-sefter-tas-turkiye-erdogan/> (Erişim tarihi: 18.01.2020).

URL 6: <http://www.aljazeera.com.tr/haber/saldiri-nasil-gerceklesti> (Erişim tarihi: 16.01.2020).

URL 7: <https://www.sabah.com.tr/gundem/2016/01/12/sultanahmette-canli-bomba-saldirisi-10-olu-15-yarali> (Erişim tarihi: 23.01.2020).

URL 8: <https://www.youtube.com/watch?v=xOzXwJp9F5c> (Erişim tarihi: 23.01.2020).

URL 9: <https://tr.sputniknews.com/turkiye/201703031027475601-havalimani-saldirgani-istanbulda-bombaegitimi-almis/> (Erişim tarihi: 22.01.2020).

URL 10: <http://www.haberturk.com/gundem/haber/1343321-reinaya-silahl-saldiri-35-kisi-hayatinikaybetti-40-yarali> (Erişim tarihi: 21.01.2020).